

set pro libito de acquisitis disponere, l. In re mandata 21. C. mandat, inanisque esset legis regiae dispositio: sed quoniam ejusmodi bona erant mulieri communia, ex quo nequibat maritus illa absque assensu consortis alienare, l. I. & per totum Cod. de commun. rer. alienation. opus fuit ut per legem talis facultas specialiter tribueretur, quod nihil iniquitatis contineat, cum plura existant, quae legislatorem ad sic decadendum movere possent; vii etenim, ut ipsius consortis, & familiæ caput, dominus habere debet gubernaculum, ac bonorum administrationem. Genes. cap. 3. ibi: *Et eris sub potestate viri, & ipse dominabitur tui.* D. Ambros. ex hac meritorum tract. diei quartæ, ibi: *Adam per Eman deceptus est, non Eva per Adam, quem vocavit ad culpam mulier, ideo justum est, ut eum gubernatio assumat, ne iterum fæmina faciliter labatur.* Ad hanc expedit penes virum redire liberam rei familiaris administrationem, cui incumbit onus acquirendi, ac negotiandi pro communi domus utilitate; & grave nimis foret, ut quoties oportaret rem acquisitam distrahere, teneret uxoris confensum impetrare, quod sepe confequi non posset, cum mulierum genus avaritimum habeatur, l. Si stipulata 34. §. 1. de donat. int. Glossa in l. Nefennius 36. de negot. ges. Unde impediretur utilis rei familiaris administratio, & domestica inter conjuges diffida frequenter provenire. Ex quibus recte, ac justè regia constitutio, non obstantibus juris regulis, concessit viris de rebus istis acquisitis absolutam disponendi facultatem, non resquita uxorum confensu, quanvis ex parte dominante censeantur.

41 Ad septimum, & ultimum satisfit; nam si maritus solverit debita ante secundum matrimonium contracta, non cederet in uxoris detrimentum, cum in bonorum divisione id imputaretur marito vel in lucra conjugalia, si extensum, vel in capitale. Anton Gom. in l. 60. Tauri, in princip. Ayora de partition. part. I. cap. 7. num. 3. Nec obstat quod marito licet alienare in quoscunque usus, etiam illicitos, atque donare, & haec minime illi imputari debent, ut cum Gregor. Lop sentunt plures apud Hermosillam in l. 55. gloss. 2. num. 22. & 52. tit. 5. part. 5. Anton. Gom. in l. 53. Tauri, n. 73. & prædicti sup. num. 9. Etenim inter utrumque causum nota differentia inventitur ratio, si quidem dum maritus dilapidat, nullum percipit lucrum: at quando solvit creditoribus, locupletior efficitur; nam tanto magis habet in bonis, quanto minus debet, nec bona computantur, nisi ære alieno deducto, l. Subsignatum 39. §. Bona, l. Venisse 165. de verbis signific. quod lucrum uxori communicari debet. Hinc est, ut marito imputetur, quod antiquis suis creditoribus solvit, non vero quod perdidit. Sed si maritus solvendo non sit, qui nec capitale reliquit, nullum mulier in creditoris regnum habebit, cessante mariti fraude, quoniam alienatio fuit lege permissa, & credidores suum receperunt, quibus imputari nihil potest, ut ad restitutionem mulieri teaneantur, argumento legis Summa 22. §. Sed & si quis, de pecul. l. Si donatarius 9. §. 1. ff. de condit. caus. dat. l. Qui autem 6. §. Sciendum, ff. que in fraud. credit. l. Nihil dolo 172. de reg. jur.

SUMMARIUM.

- 1 De mero, ac mixto imperio, atque jurisdictione, & quomodo distinguantur, differentes recententur.
- 2 Merum imperium definitur. Cur merum dicatur, & qui Magistratus illud exerceant, remissive.
- 3 Imperium mixtum quid sit, unde mixtum appelletur, & in quos gradus distribuantur.
- 4 Jurisdictionis in genere, ac in specie definitur.
- 5 Principi liberum est omnes causas delegare, sed Magistratibus non permittitur de jure Cesareo que sunt meri imperii committere. Quid de jure regi, & consuetudine, ibid.
- 6 Causa mixti imperii an possint delegari?
- 7 Utrum jure Pontificis causa meri imperii delegari possint?
- 8 Caput In Archiepiscopatu, de raptorib. intelligitur.
- 9 Magistratibus licet causas meri imperii, necessitate interveniente, delegare. Quid Jure Regio ibid. & n. II.
- 10 Quo Ordinem Episcopalem desiderant, & meri imperii sunt, quando, & quibus possint delegari.
- 11 Episcopus est permisum per se, vel suos Vicarios generales exercere.
- 12 Vicarius generalis Episcopi, & Proprietores ordinaria funguntur jurisdictione, & n. 14.
- 13 Quoad causarum meri imperii delegationem an jus Pontificium à Cesareo discrepet.
- 14 Caput finale de offic. ordinarii, exponitur.
- 15 Caput finale de offic. deleg. conciliatur cum dicto capite finali, de offic. Ordinari.
- 16 Jure communis causa delegari nequeunt, quas lex specialiter mandat Magistratibus etiam ordinariam jurisdictionem habentibus.
- 17 Nudum ministerium an delegari, aut subdelegari possit, remissione & n. 20.
- 18 Episcopus plura potest aliis committere, quæ illi ratione dignitatis specialiter deferuntur, remissive.
- 19 Delegatus Principis subdelegare non valet quoties appareat, quod fuit electa industria personæ, sed electio haec non presumitur.
- 20 Jurisdictionis voluntaria ex lege proveniens delegabilis est, nisi actus tam momenti sit, ut per alium expediri non possit. Et quid si ex Principis privilegio competit ratione muneris, vel dignitatis, ibid.
- 21 Actus voluntaria jurisdictionis per rescriptum commissus, etiam nomine dignitatis subdelegari non potest.
- 22 Episcopus valet per se, vel per suum Vicarium Generalem cum speciali mandato beneficia propria Diœcesis conferre.
- 23 Episcopus facultatem conferendi Beneficia nulli alii, nisi suo Vicario generali potest concedere.
- 24 Quæ non possit agere Vicarius Generilis absque speciali Episcopi commissione remissive.
- 25 Caput Ex frequentibus, de institut. intelligitur. Vicarius Episcopi, aut Capituli, Sede vacante, ex generali mandato potest præsentatos

- tatos ad Beneficia instituere, ac electos confirmare.
- 29 Ratio traditur, quæ Capitulum, Sede vacante, nequit nisi urgat necessitas, conferre Beneficia, cum ei licet instituere, confirmare.
- 30 Differentia inter jurisdictionem contentiosam, ac voluntariam.
- 31 Jurisdictionis contentiosa in alieno territorio nequit exercere, etiam in subditos: secus voluntaria.
- 32 Jurisdictionis voluntaria in alieno territorio exercetur, et si causa cognitio procedere debat, modo haec in proprio prius expediatur.
- 33 Episcopus fundatam habet suam intentionem de jure ad collationem omnium beneficiorum, quæ in diœcesi vocaverint: similiter ut presentatos instituat, & electos confirmet, quæ omnia extra diœcensem ut voluntaria jurisdictionis agere permittit, ibid.
- 34 Vicarius Generalis Episcopi num possit extra diœcensem Beneficia conferre? Et quid de Legato Sedi Apostolice, & an delegato liceat voluntariam jurisdictionem extra territorium delegantis exercere.
- 35 Collatio de eodem Beneficio facta ab Episcopo, prevallet adversus collationem per ejus Vicarium Generalem expeditam, cum latet quæ precesserit. Quod limitatur si provisus à Vicario ceperit possessionem.
- 36 Episcopus an valeat in Curia, ibi Pontifice residente, Beneficia diœcésis sue conferre. Jurisdictionis voluntaria etiam in Curia per Magistratus provinciarum potest exerceri, ibid.
- 37 Si resignatio Beneficii fiat in Curia, ibi vacat Beneficium, quod ut reservatum conferat Summus Pontifex.
- 38 Episcopia prohibetur, ne in aliena diœcensi, non obtenta proprii Prælati facultate, Pontificalia exerceant, & an primam Tonitram subditis valent conferre.
- 39 In reservatione Beneficiorum vacantium in Curia, & non in alia stabitum est, quod post mensem collatio devolvatur ad Ordinarium. Et quid si post mensem Pontifex conferat, antequam Ordinarius, ibid.
- 40 Episcopus ab initio nascentis Ecclesie Sedes Apostolica contulit facultatem conferendi Beneficia, quæ in propria Diœcesi vacarent, ideo de jure suam intentionem fundatam habent.
- 41 Caput Statutum, de præbend. in 6. an sit correttum per extravagantem 1. eod. tit.
- 42 Privilegium, ac dispositio odiosa si juri communis convenient, ampliationem recipiunt.
- 43 Principi reservata si delegentur, nequeunt subdelegari.
- 44 Si Princeps aliquid de reservatis committat aliqui Magistrati, ut semper ea facultas mulieri adhucrat, tunc illud poterit Magistratus alii mendare: quod impugnatur.
- 45 Delegatus Principis etiam sine causa potest subdelegare, non vero inferiorum. Et quid si fuerit lis contestata, ac de aliis qui non valent causas committere.
- 46 Utrum delegatus à Legato Sedi Apostolice valeat subdelegare?
- 47 Legatus Proconsulis delegare poterat, sed dele. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

gatus à Legato Sedi Apostolice non subdelegat: & ratio redditur.

48 Legatus Proconsulis, præmissa electione hujus Magistratus, à lege immediate accipiebat jurisdictionem, nec eos Legatos constituebat valebant Proconsules recusare.

49 Legatus Proconsulis ex voluntate, & approbatione Senatus ad universitatem causarum creabatur.

Delegatus ad universitatem causarum pro Ordinario habetur, ut unam, vel aliam possit subdelegare, ibid.

50 Delegatus ab inferiore quando possit subdelegare, & num. 53.

51 Mandare jurisdictionem aliud est, & aliud judicem dare.

52 Delegatus à Legato Sedi Apostolice cur valeat subdelegare secundum aliquorum opinionem.

54 Ad caput Cùm Bertholdus, de re judic. duplex traditur intellectus.

55 Alius, quem probat D. Covar, refertur ut communis.

CAPUT XX. & ULTIMUM.

Ad Num. I.

DE Imperio mero, mixto, ac jurisdictione, & quomodo inter se distinguantur, consuendi sunt P. Molina de jutit. & jure, tract. §. disput. 5. & 6. Tusch. lit. I, conclus. 45. 46. & 543. Greg. Lop. in l. 18. gloss. 2. tit. 4. part. 3. Cujac. ad l. Imperium, de jurisdictione omn. judic. Joan. Oros. ibidem, Duaren. ad eundem tit. cap. 3. cum aliis, Fachin. controversialib. 13. cap. 12. cum seqq. Osvald. lib. 17. cap. 6. Morla Empor. juri. tit. 2. de jurisdictione in princip. à numer. 16. Petr. Gregor. Syntagmat. lib. 47. cap. 21. D. Eman. Gonzal. ad Decretal. in cap. Paflorais, ex numer. 2. de offic. judic. delegat. Wesembec. in paratil. ad tit. de jurisdictione.

Merum imperium ex Bartolo sic definitur: *Est 2 jurisdictionis, que officio judicis nobili expeditur, publicam utilitatem respiciens principaliter.* Molin. disput. 5. num. 5. Oros. num. 6. Morla num. 3. & 35. Sed questionis est, utrum Ulpianus in d. l. Imperium, veram definitionem hujus imperii, vel exemplum tradiderit, dum inquit: *Merum imperium est habere gladii potestatem ad animadversionem in facinorosos homines.* De quo disputat Fachin. d. cap. 12. & Consultum definite resolvit. Imperium merum nuncupatur, quoniam purum, & à jurisdictione simplici omnino distinctum, quæ Magistratibus ratione sui munera jure competit; quæ enim meri sunt imperii, specialiter lege deferuntur, non solum personis publica potestate fungentibus, sed etiam privatis. Cujac. sup. Duaren. dictio cap. 3. D. Gonzal. num. 2. Hujus imperii sex gradus constiutuntur, quos ex Bartolo transcripserunt Molin. disput. 6. num. 1. Oros. sup. num. 21. cum seqq. Qui judices, & Magistratus hodie tale imperium exerceant, vide apud Molin. disput. 6. ex numer. 4. Oros. num. 12. Morl. sup. n. 38. cum seqq. & qui olim vide apud Gonz. n. 4.

Mixtum imperium ex Bartolo ita definitur. 3. Est jurisdictionis, que officio judicis nobili expeditur, privatam respiciens utilitatem. Molin. disputatione 5. num. 5. versic. Mixtum vero. Oros. numer. 49. Morl. numer. 66. ubi aliam tradit definitionem.

nitionem, & aliam Tusch. dicta conclus. 46. Mixtum dicitur; nam imperii naturam sicut, cùm judicis officio nobili exerceatur; jurisdictionis, dum privatam recipit utilitatem. Molin. *supr.*, *vers.* Itaque jurisdictione, Orosc. num. 48. Hoc imperium jurisdictioni cohæret, cum qua transit in Magistratus abſque speciali legis commiſſione. Cujac. *supr.*, D. Gonzal. num. 3. Faber in ration. l. Imperium, de jurisdictione. Mixti imperii sex distinxit Barrolus gradus, de quibus Molin. *disp.* 6. n. 2. Morla n. 67. cum seqq. Orosc. a. n. 51.

4 Jurisdictione genericè usurpat omne imperium compleſſitur, quam sic cum Bartolo definiunt communites omnes: *Est potestas de jure publico introducta cum necessitate juris dicendi, & equitatis statuenda.* Orosc. in l. 51. num. 37. de jurisdictione. Wefembec. *sup.* num. 3. Morla num. 16. sumptu specificè prout ab utroque imperio fecerintur. *Est potestas qua officio judicis mercernario exercetur, privatam utilitatem recipiens.* Molin. *disp.* 5. num. 2. Orosc. num. 79. Wefembec. num. 8. Huic jurisdictioni inest modica coercitio, quam imperium vocat Consultus in l. fin. de offic. ejus Fab. ration. l. i. §. 1. eod. tit. illud mixtum dixit: sed Glossa in d. l. fin. docet, ibi sermonem non esse de mixto imperio, de quo in d. l. Imperium, sed de levī coactione, quae ad expeditionem jurisdictionis necessariò desideratur, ideoque cum hac illa potestas coercendi semper intelligitur concessa, argumento legis 2. de jurisdictione. Osuald. *lib.* 17. cap. 8. lit. aa, omnino consilendus ex lit. u. Iffius simplicis jurisdictionis sex enumerantur gradus Molin. *disp.* 6. num. 2. in fin. Orosc. num. 80. cum seqq.

Ibi: Illud tantum tractaturi.

De absoluta Principis potestate ad quascumque causas delegandas non ambigit; de Magistratis verò ac inferioribus jurisdictionem exercentibus disputatur, num causas meri, aut mixti imperii valeant delegare? Quoad Jus Cæſareum communis resolutio habet, que sunt meri imperii delegatione non subiici Tusch. *lit.* D. *concl.* 146. num. 6. Menoch. de arbitr. *lib.* 1. *quest.* 54. num. 2. D. Gonzal. *sup.* n. 5. Wefembec. *sup.* num. 11. Anton. Fab. *ration. leg.* Si quid, de offic. Procons. Clar. in *Praxi*, q. 41. num. 1. Vantius de nullit. tit. quib. mod. sent. nullit. reparet. num. 5. Olan. antin. *jur.* *lit.* D. num. 26. Morla. Empor. *Jur.* tit. 2. q. 16. num. 2. Guazzin. de defens. reor. defens. 1. *cap.* 1. num. 14. Molin. *sup.* *disp.* 17. n. 1. Farin. in *fragm.* *lit.* D. n. 67. de cuius opinionis veritate egit fusè Petr. Barbos. in l. *Cum prator.* §. 1. à n. 408. de *judic.* & apud nos illa probatur l. 18. tit. 4. p. 3. Verum hodie de confutitudine ejusmodi causas delegati, testantur Clar. & Vantius ubi proxime, Farin. n. 69. licet Vantius excipiat, ubi ultimum supplicium posſit irrogari.

6 Quoad causas mixti imperii prefata lex Regia, Accursius, ac plerique de jure Cæſareo eas indelegabiles constituerunt, teste Osuald. *lib.* 17. *cap.* 8. *lit.* u. Ipsæ verò cum aliis delegari posse opinatur, cuius opinioni subscribunt Fachin. *controv.* *lib.* 9. *cap.* 98. D. Gonzal. & Wefembec. ubi proxime, Pichard. in §. 1. *cap.* 4. num. 177. Institut. de interdict. Menoch. *d. lib.* 1. q. 74. num. 5. Petrus Barbos. *sup.* a. num. 533. Morla num. 3. Molin. *sup.*

7 De Jure Canonico causas meri imperii delegare licet, secundum Tusch. *lit.* I, *concl.* 46. Petr.

Barbos. *num.* 517. D. Gonzal. n. 7. Menoch. n. 43. Petr. Gregor. *Syntagma.* *lib.* 47. *cap.* 22. n. 8. Molin. n. 4. Guazzin. *sup.* Decian. *tract.* *crim.* *lib.* 4. *cap.* 25. num. 2. Salgad. de reg. proteſt. part. 2. *cap.* 5. n. 119. Contrarium cum noltro Praefule tuerunt Fachin. *d. lib.* 9. *cap.* 99. Farinac. *num.* 76. Morla. *d. tit.* 2. *quest.* 17. à *num.* 30. Menoch. *num.* 45. Binius. de jurisdictione. *cap.* 3. Osuald. *d. cap.* 8. *lit.* ecc.

Ad Num. 2.

Ad textum in *cap.* in *Archiepiscopatu*, de raptōribus respondetur ibi sermonem haberi de Rege Sicilia, qui in sua ditione supremam obtinet jurisdictionem. Sic. Fachin. Morla, Menoch. D. Gonzal. ubi proxime, Molin. *num.* 2. de quo dubium non est, quin valeat causas meri imperii delegare. Osuald. ubi proxime, Clar. de *quest.* 41. *num.* 1.

Ibi: Quemadmodum & inferior.

Magistratus causas meri imperii jure delegant, urgente necessitate ob infirmitatem, aliudve legitimum impedimentum, l. 18. tit. 4. part. 3. ubi Gregor. Lop. *gloss.* *fin.* l. 2. C. de pedar. *judicib.* D. Gonzal. in *cap.* *Pastoralis.* num. 6. de offic. deleg. Osuald. *sup.* *lit.* ddd. Petr. Gregor. ubi *sup.* Farin. *sup.* n. 72. Verum in d. l. 18. Partit. solum permittit absentia causa cognitionem causæ, non definitionem delegare. Vide Osuald. ubi pronuper. Molin. *num.* 1.

Vers. Secundo, eidem opinioni.

Consule Facheineum, ac cæteros cum eo laudatos supr. n. 8. qui his juribus respondent, & adde proxime tradita.

Ad Num. 3.

De his, ac intellectu capit. *Suffraganeis*, de electione, & capit. *Aqua*, de consecr. Eccles. D. Gonz. utrobique, Morla de *quest.* 17. *num.* 33. & alii, quos recensuit Aug. Barboſa collect. d. *cap.* *Suffraganeis*, num. 2. ubi ait, quæ ordinis sunt, ex iusta causa posse delegari: quod ita accipendum, ut delegabili sunt quæ Ordinem desiderant Episcopalem, non ut postea Ordinis transferatur in eum, qui Episcopus non fit. d. *cap.* *Aqua* Etenim etiam absque impedimento legitimo licebit Episcopo delegare alteri simili, quæ ratione sui officii, ac muneri eidem deferuntur, etiam si ad merum imperium spectent, & Ordinem posulent; nam & Jure Civili hæc delegabili censentur, quæ Magistratus competunt pro munere suo, ablique speciali legis mandato, l. 1. ff. de offic. ejus cui mand. est *jurifid.* ut recte observat D. Gonzal. in *cap.* *Pastoralis*, num. 7. de offic. *judic.* delegat. Petr. Barboſa in l. *Cum prator.* §. à n. 520. omnino videndum à n. 416. ff. de *judic.* Fachin. *d. lib.* 9. *cap.* 97. *vers.* Sed huic explicationi, Cujac. ad lib. I. *question.* Papin. in l. I. de offic. ejus, cui mand. Secundum hec pro regula constituendum erit, quod tam jure Pontificio, quam Civili, quæ jure munis competunt, delegari permittuntur; quæ vero per legem nominatim seu specialiter committuntur, nequam mandari posſunt, ut plenè per Barbos. à n. 520. Sic quoad delegationem non qualitas causarum, sed quo jure Magistratus deferantur, est inspiciendum.

Vers.

Varias Resolut. Lib. III. Cap. XX.

155

Vers. Tertio adducitur.

11 Ex causa, seu necessitate causas meri imperii delegari posse, premisi *num.* 9. & adde Petr. Barboſa. *num.* 466. & ad textum in *cap.* *fin.* ne claric. vel menoch. respondent cum D. Covar. idem Barboſa *num.* 522. Fachin. *sup.* *cap.* 99. *vers.* *Reſpondeo rationem,* Morla *d. q.* 17. *n.* 34. subsiftere delegationem ob iustum impedimentum.

Vers. Quartò citatur pro communi.

Ad textum in Clem. I. §. 1. de heretic. favore Fidei procedere afferunt Morla *num.* 36. Fachin. *vers.* *Quartum est.*

Ad Num. 4.

12 Non spectat ad nostram quæſtionem caput *Licet*, de offic. *Vicar.* nec caput *Cum Episcopis*, in 6. quia Episcopis est permisum per se, vel per alium jurisdictionem exercere, quod refertur ad Vicarios Generales, qui ordinariam jurisdictionem exercent. Ita Farinac. in *fragm.* *lit.* D. n. 77. Fachin. *sup.* *vers.* *Quintum est.* D. Gonzal. ubi proxime, Morla *num.* 35.

13 Quanquam controversum sit, num vicarius Episcopi, & vicem Pratoris gerens ordinariam, aut delegatam jurisdictionem exercant? de quo novissime, ac latè D. Gonzal. ad *Decretal.* in *cap.* ult. n. 4. & 5. de offic. *Vicarii*: verior tamen ac receptor opinio habet, utrumque ordinaria fungi jurisdictione, ut de Vicario generali Episcopi, praeter nuper laudatos docent Sanch. de matrim. *lib.* 3. *disp.* 29. *num.* 3. Gregor. Lop. in l. 2. *gloss.* 1. *tit.* 4. p. 3. Solorzan. de jur. *Indiar.* tom. 2. *lib.* 3. *cap.* 8. *num.* 3. Molin. de just. & *jur.* *tract.* 5. *disp.* 10. *num.* 3. Garcia de Benefic. part. 5. *cap.* 8. *num.* 21. Farinac. in *fragm.* *lit.* D. *num.* 77. Barboſa collect. *cap.* *Licet*, n. 6. de offic. *Vicar.* in 6. & pluribus laudatis, de potest. *Episcop.* part. 3. *alleg.* 54. n. 26. Vicarius vero foranens delegatam exercet jurisdictionem Molin. *num.* 4. Paz. in *Praxi*; tom. 2. *prælud.* 3. *num.* 4. adnotavi *præf.* car. *cap.* 4. n. 33. Osuald. *lib.* 17. *cap.* 8. *lit.* I.

14 Idem de proprietibus, quos vulgo *Tenientes* five *Alcaldes mayores* nuncupamus, obſervant Pat. Molin. *sup.* *disp.* 13. *num.* 3. Molin. de primogen. *lib.* 1. *cap.* 25. *num.* 12. Azeved. in l. *o.* *num.* 1. *tit.* 5. *lib.* 3. *Recop.* Maranta de ordinarij. *judicior.* part. 4. *disp.* 5. n. 17. Morla ubi proxime, D. Gonzal. *num.* 5. Parlador. *quotidian.* *lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 10. Bobadilla cum aliis Politic. *lib.* 1. *cap.* 16. *num.* 44. Farin. *sup.* n. 78. Gare. n. 26. Barboſa d. *alleg.* 54. n. 28. Farinac. n. 78.

Ibi: His tandem probatio.

15 Adde Farinac. in *fragment.* *lit.* D. n. 75. & 76. Paz *sup.* *num.* 2. ac laudatos *sup.* n. 7. & quæ tradimus *num.* 10. & secundum illa afferendum est, Jus Pontificum à Cæſareo non discrepare quoad dispositionem, quoniam utroque causa, quæ ad Prælatos, aut Magistratus spectant ex proprio munere, possunt delegari cuiuscunq; sint qualitatibus; non autem quæ lege specialiter, ac nominativi eidem committuntur, juxta legem 2. de offic. ejus cui mand. Verum tamen quoad effectum illud discriminē reperitur, ut fert communis opinio, quia Jure Ecclesiastico causa meri imperii sunt delegabiles regulariter; Jure Civili non D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

utique, quod provenit per accidentem, & ex diverso modo, quo illæ deferuntur; nam Episcopi de ipsis ratione proprii officii, ac dignitatis, ut judices ordinarii cognoscunt. Magistratus vero populi Romani merum imperium non obtinebant, nec gladii potestatem, nisi specialiter lege concedente, ut probatur Petr. Barbora in *dict.* I. *Cum Prætor.* §. 1. ex *num.* 520. & alii simul laudati *sup.* *num.* 10.

Ad Num. 5.

Quanquam præmissis opponatur textus in *cap.* 16. *fin.* de offic. *Ordinarii*, ex quo apparet, causas meri imperii Episcopis specialiter lege commissas posse delegari; tamen eam decisionem diversimode interpretantur Sanch. *sup.* *lib.* 2. *disp.* 40. *num.* 17. Fachin. *controvers.* *lib.* 9. *cap.* 99. *vers.* *Sextum argumentum*, Petr. Barboſa in d. l. *Cum prator.* §. 1. à n. 527. D. Gonzal. in d. *cap.* *fin.* n. 4. Aug. Barboſa collect. ibi, n. 3. cuius intellectus magis placet; inquit enim quod cum in Episcopis residet facultas ex numero ad absolendum ab excommunicatione à jure irrogata, cum reservatur ad Sedem Apostolicam abſolutio, coarctatur episcopalis potest; ideo si aliquo caſu permittatur Episcopo, ut non obſtante reservatione absolvet, sicut in d. *cap.* *fin.* nihil specialiter de novo conceditur, nec ampliatur ordinaria jurisdictione, sed tantum removetur obex reservationis, & sic de permisis, ac de non reservatis est judicandum. Menoch. de arbitrar. *lib.* 1. *quest.* 54. n. 43. Aliud est cum Magistratus lex specialiter tribuit causæ cognitionem, quam jure communi ex defectus potestatis non habebat, quoniam delegare non valebit, d. l. 1. de offic. ejus cui mand. Vide D. Covar. *inf.* *vers.* *Secundo illud fortassis.*

Ibi: Et ut simul elegantem.

17

Ex præmissis possunt facile conciliari dictum caput finale de offic. *Ordinarii*. & caput finale de offic. *delegat.* in hoc enim concessa fuit absolvienda facultas parentilla de jure; in illo, Episcopo, ab cuius ordinariam jurisdictionem absoluto à censori spectat. Ad cætera quæ in d. *cap.* *fin.* de offic. *delegat.* continentur, consulas Aug. Barboſa collect. ibi, ex *num.* 14. D. Gonzal. ubi proxime, Sanch. *sup.* Petr. Barboſa ex *num.* 528. Hic communiter, & alii docent, quod si nudum ministerium committatur officio, aut dignitati, quia ordinariæ jurisdictione cohæret, fit delegabile; securis si pertinacem mandatur: & paulo inferius D. Covar. at quod fallit in Legato Sedis Apostolice. d. *cap.* *fin.* de offic. *delegat.* Molin. *disp.* 18. n. 3.

Ibi: Et sanè Baldus in d. *cap.* ult.

18

Hanc Baldi solutionem amplectuntur Sanch. Petr. Barboſa, & D. Gonzal. ubi proxime. Sed eam non immerito rejicit noster Præfex ex d. l. 1. de offic. ejus; nam etiæ causa committerentur lege Magistratus, qui ordinariam jurisdictionem exercabant, delegari tamen prohibebantur, quod similiter in Episcopis dicendum videtur.

Ibi: Ideo dici potest delegationem.

19

Hæc prænotavimus *supr.* n. 17. in *fin.* & adde Morlam. Empor. *Jur.* tit. 2. *quest.* 17. n. 32. Molin. de just. & *jur.* *tract.* 5. *disp.* 18. à princip. Barboſa

de

V 2